LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL ŽELDINIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO

2008 m. sausio 31 d. Nr. D1-94
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. 80-3215) 26 straipsnio 3 dalimi,

t v i r t i n u Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodiką (pridedama).

L. E. APLINKOS MINISTRO PAREIGAS ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008
m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-94

ŽELDINIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja želdinių atkuriamosios vertės nustatymo kriterijus, principus ir metodą.

2. Šioje Metodikoje vartojamos sąvokos:

2.1. gėlynas – dekoratyvumo požymiais ir bioekologinėmis savybėmis suderinta augalų grupė, turinti apibrėžtą plotą ir formą (dažniausiai atliekanti dekoratyviųjų akcentų funkcijas želdyne);

2.2. ūglis – iš pumpuro išaugęs stiebas, su augančiais ant jo lapais;

2.3. želdinio atkuriamoji vertė – vertinimo metu apskaičiuota pinigų suma, kurios reikėtų tokių pat fizinių, estetinių ir funkcinių savybių želdiniui sukurti, įveisti;

2.4. kitos Metodikoje vartojamos sąvokos atitinka Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 2-77), ir Želdynų įstatyme (Žin., 2007, Nr. 80-3215) vartojamas sąvokas.

3. Metodika taikoma nustatant želdinių ar jų dalių atkuriamąją vertę, vertinant poveikį aplinkai, apskaičiuojant želdyno ar želdinio ekonominę vertę.

II. ŽELDINIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMO KRITERIJAI IR PRINCIPAI

4. Želdinių atkuriamosios vertės nustatymui taikomi kriterijai:

4.1. želdinio pakeičiamumo;

4.2. želdinio amžiaus ir ilgaamžiškumo;

4.3. funkcinio naudingumo;

4.4. paplitimo;

4.5. fizinės būklės;

4.6. estetikos;

4.7. socialinio reikšmingumo.

5. Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo principai:

5.1. želdinių svarbos saugant šalies kraštovaizdžio struktūrą;

5.2. želdinių svarbos išsaugant biologinę įvairovę;

5.3. želdinių socialinės ir ekonominės vertės;

5.4. želdinių ekologinės vertės;

5.5. želdinių estetinės (pažintinės, kultūrinės) vertės.

6. Nustatant atkuriamąją želdinio vertę, vadovaujamasi želdinių inventorizavimo ir apskaitos duomenimis ir faktinės būklės patikros rezultatais, kurie fiksuojami želdinio apžiūros ir vertinimo akte.

7. Želdinio atkuriamoji vertė konkrečiomis sąlygomis priklauso nuo fizinių želdinio parametrų, želdinio kokybinės būklės ir augimo vietos ir yra 4 punkte nurodytų kriterijų visuma konkretaus želdinio atveju.

III. ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMO METODAS IR JO TAIKYMAS

8. Želdinių atkuriamajai vertei nustatyti naudojami želdinių inventorizavimo ir apskaitos, Nekilnojamojo turto kadastro duomenys, želdinių įveisimo kaštų kainynai, parengti

pagal vidutines medžiagų ir darbų rinkos kainas Lietuvoje.

9. Kai nėra parengtų ir patvirtintų želdinių įveisimo kainynų, vadovaujamasi įkainiais ir individualia vertinimo objekto analize.

10. Želdinio atkuriamoji vertė nustatoma dviem etapais:

10.1. nustatomi želdinio atkūrimo kaštai pagal įkainius;

10.2. nustatomi vertės tikslinimo koeficientai ir jų dydis.

11. Želdinio atkūrimo kaštams pagrįsti ir nustatyti remiamasi prielaida apie vertinimo objekto atkūrimą arba pakeitimą kitu ekvivalentinio naudingumo želdiniu, tenkinančiu 4 punkte pateiktus kriterijus, pagal vertinimo metu rinkoje galiojančius standartus, atsižvelgiant į dizainą ir kokybę.

12. Želdinio atkuriamoji vertė yra pagrindžiama sąnaudomis (išlaidomis), kurias reikėtų patirti įveisiant, sodinant želdinį ir jį puoselėjant, ugdant iki vertinimo metu fiksuojamų fizinių, funkcinių ir naudingumo savybių ir charakteristikų, atitinkančių 4 punkte nurodytų kriterijų visumą ir atsižvelgiant į 5 punkte nurodytus principus.

13. Želdinio atkuriamoji vertė išreiškiama įveisimo kainos ir želdinio priežiūros darbų kainos ir eksploatacinių sąnaudų (išlaidų) pinigų suma. Želdinio priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos išreiškiamos absoliučiais skaičiais ir gali būti koreguojamos tikslinimo koeficientais.

14. Želdinio atkuriamoji vertė apskaičiuojama pagal formulę:

ŽAV = K + (S x A) x P, kur:

ŽAV – želdinio atkuriamoji vertė;

K – želdinio įveisimo kaina, įskaičiuojant sodinamosios medžiagos kainą, darbų kainą ir kitas išlaidas (projektavimo, pridėtines, transportavimo, rangovo pelno normos) pagal lokalines sąmatas;

S – metinės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos (išlaidos);

A – želdinio amžius metais;

P – atkuriamosios vertės tikslinimo koeficientas arba koeficientų suma priklausomai nuo kriterijų visumos.

15. Želdiniui gali būti būdingas fizinis ir funkcinis nusidėvėjimas. Fizinis nusidėvėjimas suvokiamas kaip želdinio senėjimo ir fizinės būklės kitimo iki želdinio sunykimo išraiška. Funkcinis nusidėvėjimas – tai želdinio naudingumo savybių praradimas ir funkcinių trūkumų atsiradimas per tam tikrą laikotarpį dėl technologinių (pavyzdžiui, gatvių ir kelių priežiūros, pastatų eksploatavimo ir pan.), urbanistinių (teritorijų tvarkymo) ar socialinių ir kitų veiksnių. Fizinis ir funkcinis želdinio nusidėvėjimas, kaip želdinio naudingumo ir vertės praradimas, išreiškiamas atkuriamąją želdinio vertę mažinančiu vertės tikslinimo koeficientu.

16. Želdinio atkuriamosios vertės skaičiavimus rekomenduojama atlikti lentelėje. Vertinimo objektas gali būti sąlyginai išskaidomas į elementus, kuriems yra nustatyta rinkos kaštų duomenų bazė, t. y. apimties (matavimo) vienetai bei šiems vienetams sukurti, įveisti nustatytos tiesioginės išlaidos (medžiagos, darbo jėga, mechanizmai ir kita), pridėtinės išlaidos (projektavimo bei valdymo ir kitos išlaidos), taip pat vidutinis želdynus ir želdinius tvarkančių įmonių pelnas.

IV. MEDŽIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

17. Medžių atkuriamoji vertė nustatoma, atsižvelgiant į:

17.1. medžio rūšį ar rūšių grupę (pagal rūšis ir varietetus, atsižvelgiant į taikomus atkuriamosios vertės kriterijus ir principus);

17.2. kamieno skersmenį;

17.3. medžio fizinę ir estetinę būklę;

17.4. ekologinę, istorinę, kultūrinę ir socialinę funkcijas;

17.5. augimo vietą;

17.6. medžių auginimo ir priežiūros išlaidas.

V. KRŪMŲ, KRŪMOKŠNIŲ, PUSKRŪMIŲ IR LIANŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

18. Krūmų, krūmokšnių, puskrūmių ir lianų atkuriamoji vertė nustatoma atsižvelgiant į:
18.1. augalo rūšį (rūšių grupę), amžių, krūmams – aukštį;
18.2. fizinę ir estetinę būklę;
18.3. ekologinę, istorinę, kultūrinę ir socialinę funkcijas;
18.4. augimo vietą;
18.5. auginimo ir priežiūros išlaidas.

VI. VEJŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

19. Vejos atkuriamoji vertė nustatoma atsižvelgiant į:
19.1. vejos tipą;
19.2. fizinę ir estetinę būklę;
19.3. ekologinę, istorinę, kultūrinę ir socialinę funkcijas;
19.4. augimo vietą;
19.5. auginimo ir priežiūros išlaidas.
20. Vejos pagal įrengimo pobūdį skirstomos į tris tipus:
20.1. dekoratyvinės vejos (parterio, reprezentacinės);
20.2. sportinės vejos;
20.3. pievinės vejos.
21. Vejos atkuriamoji vertė nustatoma ploto vienetui ir taikoma visam vejos plotui.

VII. GĖLYNŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

22. Gėlynai pagal įveisimo ir naudojimo pobūdį yra:
22.1. vienmečiai gėlynai, kuriuose sodinamos vienmetės gėlės;
22.2. daugiamečiai gėlynai, kuriuose sodinamos daugiametės gėlės;
22.3. mišrūs gėlynai, kuriuose sodinamos ir vienmetės, ir daugiametės gėlės.
23. Gėlyno atkuriamoji vertė nustatoma ploto vienetui.
24. Vienmečio gėlyno atkuriamoji vertė yra prilyginama gėlyno įveisimo kainai (sąnaudoms); priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos (išlaidos) neskaičiuojamos.
25. Daugiamečio gėlyno atkuriamoji vertė apskaičiuojama taikant Metodikos 14 punkte nurodytą formulę.
26. Mišriems gėlynams atkuriamoji vertė skaičiuojama atskiroms gėlyno dalims ir susumuojama.

_____